

INHOUD JAARVERSLAG OVER 2005

Ten geleide

Ontstaan / geschiedenis / betekenis voor de vrijeschoolbeweging

Deelfondsen van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie

Het verlenen van financiële steun

Ondersteunde projecten in 2005

Financieel verslag 2005

Bestuur / Doelstelling

Slotwoord

TEN GELEIDE

Het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie biedt hierbij het jaarverslag over 2005 aan.

In het verslagjaar werden weer heel verschillende initiatieven aangemeld en gehonoreerd met een schenking of lening, o.a. een circusproject op de vrijeschool in Oosterhout, een promotie-actie voor een tijdschrift voor peuter- en kleuterleidsters, een euritmieproject van het Haags Sprookjes Ensemble.

Op aanvraag van de Pädagogische Sektion van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap in Dornach (Zwitserland) werd de vertaling mogelijk gemaakt van het bronnenboek voor de vrijeschoolleraren: *Ter verdieping van de vrijeschoolpedagogie*. Dit project, dat eind 2004 startte, werd in april 2006 afgerond met een feestelijke presentatie. De financiering en verspreiding van het boek, evenals de bijbehorende administratieve verwerking wordt door bestuursleden van de Stichting verzorgd.

Zie voor een korte omschrijving van de projecten verderop in dit verslag.

Ook op de website www.stichtingrsp.nl worden de projecten vermeld.

Onze wens om het internationale werk van de Pädagogische Sektion in Dornach en de fundamentele onderzoeken ten behoeve van de vrijeschoolpedagogie ruimer te ondersteunen, blijft naast de ondersteuning van initiatieven voor het kleine kind, ook in het komende jaar actief in de aandacht.

Aan schenkingen werden dit jaar naast de vele bijdragen van trouwe donateurs twee opmerkelijke bedragen ontvangen; van Bert Rienks die zijn verjaardagscadeau bestemde voor het Fonds voor het Kleine Kind; van ouders van De Vrije School in Den Haag die in de afgelopen jaren naast hun gewone ouderbijdrage voor de school, ook een gift voor de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie hadden bestemd.

Intussen is een start gemaakt met het onderzoek naar 40 jaar werkzaamheid van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie door de voormalige medewerker van het fonds, de heer Hans Fun. De bedoeling is om te zijner tijd een schriftelijke neerslag van dit onderzoek te presenteren.

De schildering op de voorzijde van dit verslag is gemaakt door Teun Berendsen. Vorig jaar kregen wij uit klas 3 van de Zeister Vrije School twee schilderingen die beide even sprankelend van kleur waren. Wij hebben toen de betrokken kinderen beloofd om voor het verslag over 2004 de schildering van Renske te gebruiken en voor het verslag over 2005 die van Teun.

Het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie

ONTSTAAN, GESCHIEDENIS EN BETEKENIS VOOR DE VRIJESCHOOL BEWEGING

Op 1 juni 1963 werd het Kleuterfonds opgericht. Vele vrije kleuterscholen konden in hun ontstaansfase worden geholpen, waarmee een stevige basis werd gelegd onder het hele vrijeschool onderwijs.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie is verder nog op enkele andere belangrijke gebieden voor de vrijeschool beweging van grote betekenis geweest:

De opleiding van vrijeschoolleraars en ook die van euritmisten - destijds nog niet door de overheid gesubsidieerd - werd financieel geholpen. Deze opleidingen zijn momenteel onderdeel van Hogeschool Helicon in Zeist.

Het opzetten van vrijeschool bovenbouwen werd financieel gefaciliteerd vanuit het Landelijk Bovenbouwfonds.

Ook de Tobiasscholen, voor kinderen met ontwikkelingsproblemen, kregen vanuit het Tobiasfonds financiële ondersteuning.

Deze acties van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie, die over een groot aantal jaren heen hebben plaatsgevonden, zijn voor de ontwikkeling van de vrijescholen in Nederland, mede dankzij de inzet van zeer velen, van groot belang geweest.

Intussen heeft zowel het voortgezet vrijeschoolonderwijs als Hogeschool Helicon geen financiële ondersteuning van externe fondsen meer nodig door de overheidsfinanciering en de ouderbijdragen.

Aan de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie zijn nog een aantal andere initiatieven verbonden geweest of zijn dat nog steeds:

- via een deelfonds, het Internationaal Hulp Fonds, dat enkele jaren geleden is verzelfstandigd, werden vrijeschool-activiteiten op tal van plaatsen in de gehele wereld ondersteund;
- het werk van het Vrij Pedagogisch Centrum (inmiddels onderdeel van de Vereniging van Vrijescholen) werd financieel mogelijk gemaakt;
- dankzij extern verworven gelden werd een fonds voor bijzondere initiatieven binnen de vrijeschool beweging opgericht, het Arnold Henny Fonds;
- het Fonds voor het Kleine Kind is opgenomen in het algemene fonds waaruit o.a. nieuwe initiatieven voor het opzetten van peutergroepen en kinderdagverblijven worden gefinancierd.

DE STICHTING VOOR RUDOLF STEINER PEDAGOGIE IN DE HUIDIGE OMGEVING

Al naar gelang de ontwikkelingen in de vrijeschool beweging verandert de positie en de taak van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie. In de zeventiger en de tachtiger jaren moesten grote bedragen worden bijeengebracht voor de opleidingsinstituten en voor een levensvatbare ontwikkeling van het voortgezet vrijeschool onderwijs. Inmiddels zijn al deze instellingen gesubsidieerd en heeft de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie momenteel meer een aanvullende financiële taak voor projecten die niet onder de subsidie vallen maar die wel belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling van de vrijeschoolpedagogie.

Wat verstaan wij onder vrijeschoolpedagogie?

Vrijeschoolpedagogie is geen methodisch-didactisch systeem, maar eerder een **opvoedkunst**, en wel om datgene wat in de mens aan positieve vermogens verborgen ligt, te wekken, te voeden en tot ontplooiing te brengen. Om kinderen en jonge mensen te kunnen begeleiden op deze weg naar hun eigen menszijn, is het voor hun leraren van groot belang om te werken aan de inhoud en de eigen scholing vanuit de antroposofie als bron. Rudolf Steiner heeft hiervoor vele praktische aanwijzingen en mogelijkheden gegeven. Onderzoeken die het werk bevorderen, worden waar mogelijk financieel ondersteund door de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie. Het gaat dan vooral om onderzoek- en ontwikkelingsprojecten ten behoeve van de inhoudelijke versteviging van de basis van de vrijeschoolpedagogie die niet uit de gebruikelijke subsidies te financieren zijn.

Van groot belang voor de Nederlandse Vrijescholen is ook het werk dat wordt geïnitieerd vanuit de internationale pedagogische sectie in Dornach, waarvoor de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie graag substantiële bedragen ter beschikking zou willen stellen.

Het kleine kind

Een warme en liefdevolle opvang en begeleiding van de kleinste kinderen, in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, is van essentieel belang voor hun toekomst en vormt tevens een belangrijk voorportaal van de vrijescholen. Daarom is voor de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie nog steeds een actueel speerpunt om financieel behulpzaam te zijn bij initiatieven ten behoeve van het kleine kind.

Samenwerking met de Vereniging van Vrijescholen

In 2004 is na zorgvuldig overleg met het bestuur van de Vereniging van Vrijescholen het convenant van 28 november 2000 tussen beide instellingen met wederzijdse instemming beëindigd. Hiermee heeft de samenwerking met de Vereniging van Vrijescholen (VVS) een andere vorm gekregen. Aanvragen kunnen nu rechtstreeks door het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie worden toegekend en hoeven niet te worden voorgelegd aan het bureau van de VVS. Anderzijds hoopt de stichting op uitbreiding van het vermogen zodat eventuele aanvragen vanuit de VVS ook weer in behandeling kunnen worden genomen.

Samenwerking met de Iona Stichting

Omdat de Iona Stichting en de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie beide actief zijn om de pedagogie van Rudolf Steiner te bevorderen is tussen beide fondsen in september 2002 een convenant gesloten om jaarlijks de samenwerkingsmogelijkheden te verkennen.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie legt zich vooral toe op de (mede) financiering van kleinschalige initiatieven op het gebied van de vrijeschoolpedagogie terwijl de Iona Stichting zich vooral richt op landelijke dan wel regionale activiteiten, waarvan duidelijk is dat deze een grote uitstraling hebben.

DEELFONDSEN VAN DE STICHTING VOOR RUDOLF STEINER PEDAGOGIE

Van oudsher bestond de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie uit een aantal deelfondsen die in hoge mate - maar wel steeds onder de formele vlag van de Stichting - autonoom konden opereren.

Grote bekendheid had in de zeventiger jaren het *Fonds ter Bevordering van Opleiding en begeleiding van Leraren in het Vrije School Onderwijs* - in de wandeling "het fonds met de lange naam" genoemd - dat met de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie werd geïntegreerd.

Andere bekende fondsen waren het *Bovenbouw Fonds* en het *Kleuter Fonds*, dat later het *Fonds voor het Kleine Kind* werd. Dit *Fonds voor het Kleine Kind* is vanaf 2003 als deelfonds rechtstreeks onder het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie gekomen.

Het *Arnold Henny Fonds* is een deelfonds, opgericht in 1997 dankzij een gift uit de nalatenschap van Arnold Henny. Het heeft ten doel om sociale initiatieven binnen de vrijeschool beweging te bevorderen.

De mandaatgroep voor dit fonds wordt gevormd door Rudolf Mees, Christof Wiechert en Ton ten Böhmer.

HET VERLENEN VAN FINANCIËLE STEUN

Aanvragen voor financiële steun uit de algemene reserve of uit het Fonds voor het Kleine Kind worden door het stichtingsbestuur beoordeeld. Zo nodig wordt nader contact met de aanvrager opgenomen, waarna het bestuur aan de hand van een aantal beoordelingscriteria een besluit neemt.

Bij de bespreking van de aanvragen wil het bestuur, naast het pedagogisch ontwikkelingsbelang, ook inzicht krijgen in de kans op succes van het project, moet de omvang van de vraag in redelijke verhouding staan tot de mogelijkheden van het fonds, moet het project passen binnen de doelstelling van de Stichting en moeten er geen andere kansrijke financieringsmogelijkheden bestaan.

Aanvragen ten laste van het Arnold Henny fonds worden beoordeeld door de beherende mandaatgroep. Deze spreekt vervolgens een oordeel uit dat als advies ter finale besluitvorming aan het stichtingsbestuur wordt voorgelegd.

De vastgestelde speerpunten van beleid van de Stichting leiden tot prioriteiten bij het toekennen van bijdragen.

Deze speerpunten zijn:

- het bevorderen van activiteiten op pedagogisch gebied ten behoeve van het kleine kind (van vóór de kleuterschool leeftijd)
- het bevorderen van onderzoek- en ontwikkelingswerk ten behoeve van de vrijeschool-pedagogie, landelijk en internationaal

ONDERSTEUNDE PROJECTEN IN 2005

✦ *Circusproject op de Vrije School De Strijene in Oosterhout*

Na een enthousiaste ontmoeting met het al jaren bestaande circusproject van de vrijeschool in Stuttgart, is Betsie Netten op de vrijeschool in Oosterhout met haar klas en twee docenten uit de circuswereld aan het werk gegaan en heeft ze, met kleinere tussenopvoeringen in vorige jaren, nu bij de afsluiting van haar zesde klas (groep 8) een echte circusvoorstelling georganiseerd. Op 4 juli presenteerde Circus Luna zich met het programma *Circus op twee handen* met de kinderartiesten als eenwiel fietsers, acrobaten, clowns, jongleurs, in schitterende kostuums.

Het was een spectaculair afscheid van hun basisschooltijd op de Vrije School De Strijene in Oosterhout. Zie ook: www.destrijene.nl
Dit project is door de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie ondersteund met € 700,-

✦ *Stichting Kids and Science, Uitvinder worden doe je zo!*

In december 2004 werd door de initiatiefnemers een aanvraag ingediend voor een eerste VOV! project (Verkennen-Onderzoeken-Vernieuwen) op De Vrije School in Den Haag. Het project wilde kinderen (1^e leerjaar in het voortgezet onderwijs) interesseren voor wetenschap en techniek en hen stimuleren om samen met anderen tot "uitvinden" te komen.

Daarvoor waren samen met de betreffende klassenleraar een aantal lesmodules ontwikkeld. Na een enthousiaste inleiding over uitvindingen op allerlei cultuurgebieden en een filmpje over *Kids and Science*, raakten de leerlingen op dreef om ook zelf ideeën voor uitvindingen en verbeteringen te zoeken, te vinden en op te schrijven. Het project was zo'n succes dat technische opleidingen werden ingeschakeld om samen met de jonge uitvinders te werken.

Inmiddels is het VOV!-project in een stroomversnelling gekomen en zijn er initiatieven gestart op andere scholen. Alle ideeën die de kinderen produceren en uitwerken komen op de website www.kidsandscience.org Verschillende organisaties en bedrijven geven inmiddels nu ook financiële ondersteuning omdat het belang van dit initiatief wordt ingezien.

De bijdrage van € 500,- voor het eerste project werd gegeven door de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie, wat Dick Wife, initiatiefnemer van Kids and Science, "de moed gaf om door te gaan".

✦ *De prinses die naar het hart van de aarde ging*

Het *Haags Sprookjes Ensemble* is een euritmiegroep met 8 kunstenaars. Zij hebben als doel om oude volksverhalen die een christelijk individuele inwijdingsweg beschrijven toegankelijk te maken voor kinderen en

volwassenen. Na twee succesvolle tournees met het Noorse volksverhaal *De Blauwe Band* werd een sprookje uit Lapland over *De prinses die naar het hart van de aarde ging*, bewerkt. Vele kinderen en volwassenen op vrijescholen, in zorginstellingen en theaters hebben in het afgelopen jaar van dit bijzondere sprookje genoten. Speciaal voor het Ensemble is dit oude sprookje in het Nederlands vertaald. Het verhaalt van de weg die de prinses moet afleggen om de rode bloem te vinden in het hart van de aarde, de bloem die haar vader van zijn somberheid zal genezen. De dieren die ze onderweg helpt om aan de dood te ontsnappen geven haar elk een waardevol advies waardoor zij haar reis met succes kan volbrengen. Zie ook www.haags-sprookjes-ensemble.nl *De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft met € 900,- de kosten voor de kostuums bijgedragen.*

✦ **Stichting MBO opleidingen Heliant**

De MBO-opleidingen op antroposofische grondslag zijn een nieuwe fase ingegaan. Er is een samenwerking tot stand gekomen tussen de stichting MBO opleidingen Heliant en de Mondriaan Onderwijsgroep in Den Haag. In eerste instantie gaat het om de opleidingen SPW 3 met de differentiaties kinderopvang en basisonderwijs en de opleiding Onderwijsassistent, niveau 4, beiden variant BBL (beroepsbegeleidende leerweg). De leerlingen krijgen bij diplomering naast het diploma van de Mondriaan Onderwijsgroep een certificaat van de Stichting MBO opleidingen Heliant en kunnen daarmee een werkplek vinden bij peuteropvang, kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en in het basisonderwijs als klassen- of onderwijsassistent. Het is de enige antroposofische MBO-opleiding in Nederland op dit gebied en biedt een goede aansluiting voor vrijeschoolleerlingen die een praktische opleiding willen volgen na de 10^e of 11^e klas.

Omdat deze opleiding in 2005 met 25 leerlingen is gestart en de subsidiëring pas later met terugwerkende kracht in werking komt was een overbruggingsfinanciering nodig.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft met een renteloze lening van € 2.500,- de start van deze opleiding mede mogelijk gemaakt.

✦ **Bureau Bride**

Hanne Looy, auteur van het boek *Caleidoscoop van een levende pedagogie – Spelen en werken met kleine kinderen*, heeft voor de start van haar *Bureau voor het Kleine Kind* een aanvraag ingediend voor ondersteuning van de startkosten. Hanne Looy heeft als doelstelling om de pedagogie voor jonge kinderen vanuit de antroposofie verder te ontwikkelen en te verdiepen, het antroposofische werkveld op dit gebied te ondersteunen en anderzijds de pedagogische inzichten voor een breed publiek toegankelijk te maken. Zij organiseert vanuit haar bureau cursussen en workshops voor peuter- en kleuterleidsters, leidsters in de kinderopvang en voor ouders van jonge kinderen, over ruimte geven,

grenzen stellen, omgaan met ruzie, over nabootsing en spel, over de samenwerking tussen ouders en leidsters en over opvoeden vanuit innerlijke rust e.d. Om vanuit de antroposofische pedagogie ook de methode van Emmy Pikler, een Hongaarse kinderarts, te kunnen integreren, is een stage gevolgd bij het kinderdagverblijf "Der Hof" in Frankfurt. Dit heeft geleid tot de opzet van workshops over motorische ontwikkeling en lichamelijke verzorging, die voor een groep leidsters is gehouden en waarvan belangrijke onderdelen ook in de oudercursussen zijn opgenomen.

Van de toegezegde € 150,- werd uiteindelijk bij de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie € 127,- gedeclareerd om de reiskosten naar de stageplek te vergoeden.

α **World Wide Initiative for Early Childhood Care (WWIEEC)**

Deze (antroposofische) internationale organisatie is een werkgroep binnen de *Internationale Vereinigung der Waldorf Kindergärten*. Deze wil een ondersteunende rol spelen voor het veld van het heel kleine kind van 0-3 jaar. Het WWIEEC organiseert jaarlijks een overleg met afgevaardigden uit verschillende landen. Eenmaal per drie jaar wordt een grote internationale conferentie georganiseerd voor peuterleidsters en jonge ouders. In 2005 vond het jaarlijkse overleg plaats in de *Kinderstube* van Michaela Reichert in Thun, Zwitserland. Het inhoudelijke thema was dit jaar: Opleiding. Er is gewerkt aan de grondslagen en uitgangspunten die voor een specifieke opleiding voor verzorgers van kinderen van 0-3 jaar zouden kunnen gelden. Dit zal worden uitgewerkt tot een curriculum voor een dergelijke opleiding. Ook is er gewerkt aan didactische methodes en werkvormen die geschikt zijn om innerlijke vaardigheden te ontwikkelen voor de omgang met jonge kinderen, zoals eerbied en onbevangenheid.

De Nederlandse afgevaardigde verzorgt de contacten naar het werkveld van de antroposofische pedagogie en bericht over de Nederlandse situatie bij het jaarlijkse internationale overleg. Tevens verleent zij medewerking aan het opbouwen van een wereldwijd netwerk en adressenbestand van instellingen en groepen die met kinderen van 0-3 jaar werken.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie ondersteunt dit werk door jaarlijks de reis- en verblijfkosten te vergoeden. In 2005 was dit € 241,-.

α **Conferentie "Integriteit van het Kind"**

Op 5 maart werd in de Theaterzaal van het Geert Groote College een conferentie gehouden over *Harmonisch opvoeden, (wie) kan dat nog?* Deze bijeenkomst was georganiseerd door de Antroposofische Vereniging in Nederland (AViN) en bedoeld voor allen die de integriteit van het kind in deze tijd willen behoeden vanuit de kunst van het

opvoeden. Het werd een sprankelende bijeenkomst met een overvolle zaal. Helaas konden lang niet alle aanmeldingen worden gehonoreerd. Naast de plenaire lezingen van Prof.dr.mr. Kees Schuyt, Drs. Christie Amons en Christof Wiechert, leider van Pedagogische sectie van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap in Dornach (Zwitserland), waren er nog 22 werkgroepen over uiteenlopende onderwerpen uit de opvoeding met levendige ontmoetingen en uitwisselingen tussen de deelnemers. Zie verder www.antroposofie.nl
De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft deze conferentie ondersteund met € 1.500,-

✦ De Kleine Opvang Momo in Deventer

Achter de tuin van de kinderopvang Momo lag een braak veldje, bij uitstek geschikt om een tuin van te maken voor de kinderen uit de buurt. Ook voor de kinderen van Momo zou dit een heerlijke speelgelegenheid bieden. De leidster van Momo nam het initiatief om te onderzoeken of het mogelijk was om een tuin aan te leggen met en voor de buurt. De woningbouwvereniging en de gemeente verleenden medewerking. De grond is gratis in bruikleen gegeven voor een periode van vijf jaar. Na evaluatie kan een verlenging volgen. Met veel enthousiasme en medewerking van mensen uit de woonomgeving heeft de aanleg van de tuin plaats gevonden. Van verschillende fondsen is een kleine ondersteuning ontvangen om het plan te verwezenlijken.
De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft € 500,- beschikbaar gesteld om voor de kinderen van de peuteropvang Momo tuingereedschap en speelobjecten te kunnen aanschaffen.

✦ Vrije Peuterspeelgroep Doppejan in Groningen

Opleiding en nascholing zijn belangrijk voor allen die in de vrijeschoolpedagogie bezig zijn. Je krijgt nieuwe ideeën en ontmoet anderen die op hetzelfde terrein werkzaam zijn, maar dan in een ander land en met andere omstandigheden, andere voorschriften, etc. In Dornach (Zwitserland) werd een internationale peuter- en kleuterconferentie georganiseerd, waar twee peuterleidsters van Doppejan aan wilden deelnemen. Voor de reis- en verblijfkosten werd een aanvraag ingediend. Uiteindelijk is er één leidster gegaan. Door twee andere fondsen werden de conferentiekosten en de vervangingskosten vergoed.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie had € 600,- toegezegd voor de reis- en verblijfkosten van twee peuterleidsters. Hiervan is € 296,- gedeclareerd.

✦ *Rondom het Kind*

Het tijdschrift *Rondom het Kind* verschijnt viermaal per jaar en is geschreven voor en door leidsters van kinderen van 0 -7 jaar. Het bevat artikelen over jaarfeesten, over pedagogische zaken, over antroposofische kinderopvang, over gastouders, peuter- en kleuterklassen, cursussen en bijeenkomsten. Ook besprekingen van boeken voor en over het kleine kind, en praktische aanwijzingen voor knutsels, liedjes en verhalen. Kortom: een nuttig tijdschrift voor allen die met kleine kinderen werken in het antroposofische pedagogische werkveld. Er was een probleem: het aantal abonnees was te klein om de kosten van drukken en verspreiden te dekken. Een promotie-actie moest daarin verandering brengen.

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft de kosten van de promotie-actie in december 2005 voor haar rekening genomen; € 642,-.

✦ *Bothmergymnastiek-opleiding in Nederland*

Twee vrijeschoolleraren hebben het initiatief opgepakt om in Nederland een vierjarige opleiding te starten voor Bothmergymnastiek onder auspiciën van Bothmer-Movement-international (BMI). Als voorbereiding volgen zij beiden trainingen in Duitsland en Engeland, dit alles naast hun fulltime lerarenbaan. Voor de reiskosten voor deze trainingen werd een steunaanvraag ingediend.

De Bothmergymnastiek wordt op vrijescholen gegeven tijdens de gymlessen. De opleiding is bedoeld voor leraren, therapeuten en voor eenieder die deze opleiding belangrijk vindt voor de eigen ontwikkeling.

Zie voor verdere informatie: www.bothmer-movement.com

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft in 2005 € 500,- aan reiskosten bijgedragen om dit voor de vrijescholen zo belangrijke initiatief te ondersteunen.

✦ *Boekuitgave: Daniël Johan van Bemmelen 1899-1982*

Daan van Bemmelen was de pionier die samen met zijn vrouw Emmy de eerste vrijeschool in Nederland oprichtte, hiertoe aangemoedigd door Rudolf Steiner, de grondlegger van de vrijeschoolpedagogie. De schrijver van het boek, Frans Lutters, heeft uit de vele bewaard gebleven brieven, aantekeningen en andere gegevens een schat aan inspirerende beelden gebundeld en aangevuld met eigen onderzoek om ook andere vrijeschoolleraren toegang te geven tot de rijkdom van deze biografie. Door de Vereniging van Vrije Opvoedkunst is de uitgave van dit boek verzorgd in samenwerking met de Uitgeverij Christofoor. Zie ook:

www.vrijeopvoedkunst.nl

Voor de financiering van dit project werd door de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie een gerichte schenking van € 2.600,- en een lening van € 2.000,- ontvangen.

Voor de overige kosten heeft de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie een renteloze lening van € 2.000,- uit het Algemene Fonds en een renteloze lening uit het Arnold Henny Fonds van € 2.000,- bijgedragen.

✦ Rondbrief van de Pädagogische Sektion in Dornach.

Eén van de afdelingen van de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap in Dornach is de pedagogische sectie waarvan Christof Wiechert de coördinator is. Hij heeft assistentie van twee mensen. Het is onvoorstelbaar hoeveel werk er vanuit Dornach door deze drie mensen wordt verzet ten behoeve van de internationale vrijeschoolbeweging. Naast begeleidingsprojecten van en contacten met scholen in de wereld, het organiseren van internationale lerarenbijeenkomsten, cursussen, e.d. wordt er ook enkele malen per jaar een tweetalige (Engels en Duits) Rondbrief uitgegeven, die naar alle scholen over de hele wereld gaat. Inhoudelijke artikelen en verslagen van projecten die voor de vrijescholen van wezenlijk belang zijn, worden zo ter kennis gebracht en op veel scholen ook grondig bestudeerd en ter hand genomen. Zie ook: www.goetheanum-paedagogik.ch

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft ook dit jaar met een schenking van € 1500,- aan dit belangrijke initiatief financieel bijgedragen.

✦ Vertaling van “Zur Vertiefung der Waldorfpädagogik”

Reeds lang bestond de wens om het bronnenboek voor vrijeschoolleraars ook beschikbaar te hebben in de Nederlandse taal. In 2005 is er hard gewerkt aan de vertaling van het boek dat esoterische teksten en adviezen van Rudolf Steiner bevat aan de leraren van de eerste Waldorfschool in Stuttgart. De titel van de vertaling is *Ter verdieping van de vrijeschoolpedagogie*. Eind 2005 is het manuscript naar de drukker gegaan en in april 2006 aan de Nederlandse schoolbeweging aangeboden.

Voor de vertaalkosten heeft De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie een schenking gedaan van € 1600,-. De verdere kosten van drukken en verspreiden worden in 2006 uit een renteloze lening uit het Algemene fonds en uit het Henny Fonds betaald.

FINANCIËEL VERSLAG

Het vermogen van de stichting bestaat uit een algemene reserve en de reserves van deelfondsen.

De middelen worden liquide aangehouden, opdat steunverleningen vlot te verstrekken zijn.

De balans per ultimo 2005 ziet er gecompriemd als volgt uit (in euro's):

ACTIVA		PASSIVA	
Liquide middelen	93.360	Algemene reserve	76.375
Leningen u/g 2003	1.500	Reserves deelfondsen	26.922
Leningen u/g 2004	2.000	Schulden	100
Leningen u/g 2005	8.500	Ontvangen leningen	2.000
Vorderingen	1.537	Reservering steuntoekenning 2005	1.500
	-----		-----
	106.897		106.897
	=====		=====

De exploitatierekening over 2005 ziet er gecompriemd als volgt uit (in euro's):

BATEN		LASTEN	
Ontvangen schenkingen	10.244	Steunverlening uit:	
Ouders De Vrije School		- Algemeen Fonds	7.200
Den Haag	11.816	- Fonds Kleine Kind	1.806
Overige baten	3.096	PR, secr. en adm.kosten	3.461
		Saldo ¹⁾	12.689
	-----		-----
	25.156		25.156
	=====		=====

¹⁾ Het positieve saldo vond zijn oorzaak o.a. in de overmaking van de bijdragen van ouders van De Vrije School in Den Haag over de afgelopen jaren.

BESTUUR

In het begin van het verslagjaar heeft de heer Paul van Onna, na 7 jaar vruchtbare samenwerking, zijn bestuurswerk voor de Stichting afgerond. Wij zijn hem dankbaar voor de goede samenwerking en zijn deskundige inbreng in de afgelopen jaren. De heer Theo Helling heeft de penningmeestertaak overgenomen. Mevrouw Solange Wehberg heeft helaas halverwege het jaar om gezondheidsredenen haar taak als secretaris moeten overdragen. Mevrouw Tiny Saal is bereid gevonden om deze taak over te nemen. Verder is de heer Roelof Jan Veltkamp ook tot het bestuur toegetreden, waarmee de inbreng van vrijeschoolleraren en de directe lijn naar de scholen verder is versterkt.

Eind 2005 was het bestuur van de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie als volgt samengesteld:

Mw Kitty Steinbuch – van Eijnatten, voorzitter

Mw Tiny Saal, secretaris

Hr Theo Helling, penningmeester

Mw Hetty Huese, bestuurslid

Hr Roelof Jan Veltkamp, bestuurslid

Hr Rudolf Mees, als grondlegger van het fonds en erelid, is nog steeds actief betrokken als adviseur van de Stichting.

DOELSTELLING

Op 29 april 2002 zijn door het bestuur vernieuwde statuten vastgesteld en in een notariële acte gepasseerd.

In artikel 2 wordt vermeld dat de stichting ten doel heeft “het bevorderen van de pedagogie van Dr Rudolf Steiner in het algemeen, zowel binnen als buiten Nederland en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords”.

Daartoe beoogt de stichting gelden te verwerven uit schenkingen, erfstellingen en legaten, subsidies en donaties, beleggingen en andere baten.

SLOTWOORD

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie heeft dringend behoefte aan bijdragen van mensen die de vrijeschool-pedagogie een warm hart toedragen.

Met name de inhoudelijke ondersteuning van de vrijeschoolleraars vanuit de Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap en ook de activiteiten ten behoeve van het kleine kind vergen extra aandacht. Deze laatste zijn van groot belang voor een verantwoorde opvang van het kleine kind in de voorschoolse fase.

Bijdragen kunnen worden overgemaakt naar bankrekening nummer 21.21.96.405 t.n.v. de Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie te Zeist.

Het postadres van de stichting is:
Postbus 378
3700 AJ ZEIST

E-mail: info@stichtingrsp.nl

Website: www.stichtingrsp.nl